A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hetedik tanács)

2008. március 13. *

A C-78/07. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Consiglio di Giustizia amministrativa per la Regione siciliana (Olaszország) a Bírósághoz 2007. február 13-án érkezett, 2006. május 18-i határozatával terjesztett elő az előtte

az **Ispettorato Provinciale dell'Agricoltura di Enna**,

az **Assessorato all'agricoltura e foreste della regione Sicilia**,

a **Regione Sicilia**

és

Domenico Valvo

között folyamatban lévő eljárásban,

* Az eljárás nyelve: olasz.

A BÍRÓSÁG (hetedik tanács),

tagjai: U. Lõhmus tanácselnök, P. Lindh (előadó) és A. Arabadjiev bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– az olasz kormány képviseletében I. M. Braguglia, meghatalmazotti minőségben, segítője: G. Aiello, avvocato dello Stato,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében C. Cattabriga, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az agrárstruktúrák hatékonyságának javításáról szóló, 1997. május 20-i 950/97/EK tanácsi rendelet (HL L 142., 1. o.) 17. és 18. cikkének értelmezésére vonatkozik.

2 Ezt a kérelmet a D. Valvo és az Ispettorato Provinciale dell'Agricoltura di Enna (Enna megye mezőgazdasági felügyelete), az Assessorato all'agricoltura e foreste della regione Sicilia (Szicília tartomány mezőgazdasági és erdőgazdasági minisztériuma) és a Regione Sicilia (Szicília tartomány) közötti jogvita keretében terjesztették elő, melynek tárgya az, hogy az említett felügyeleti szerv elutasította a felperes 1996–1998 évre vonatkozó kompenzációs támogatás iránti kérelmeit.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

3 Az 1996–1998 évre vonatkozóan a kompenzációs támogatás kedvezőtlen adottságú mezőgazdasági területek vonatkozásában történő nyújtását először az 1993. december 22-i 3669/93/EK tanácsi rendelettel (HL L 338., 26. o.) módosított, az agrárstruktúrák hatékonyságának javításáról szóló, 1991. július 15-i 2328/91/EGK tanácsi rendelet

(HL L 218., 1. o., a továbbiakban: 2328/91 rendelet), majd ezt követően a 2328/91 rendeletet hatályon kívül helyező és annak helyébe lépő 950/97 rendelet szabályozta.

4 A 950/97 rendelet 17–19. cikke, amely „A kedvezőtlen adottságú mezőgazdasági területek támogatása" című IX. cím és a „Kompenzációs támogatások" című I. alcím alatt található, lényegében átveszi a 2328/91 rendelet 17. és 18. cikkében foglalt rendelkezéseket. Az említett cikkek az alábbiak szerint rendelkeznek:

„*17. cikk*

(1) A mezőgazdasági tevékenység folytatásának, következésképpen egy minimális népességszám megtartásának vagy e kedvezőtlen adottságú területek természetes környezete megőrzésének biztosítása céljából, amely területek listáját a 21. cikk szerinti eljárás alapján kell megállapítani, a tagállamok támogatási rendszereket hozhatnak létre, amelyek célja a mezőgazdasági tevékenységek ösztönzése és e területek mezőgazdasági termelői jövedelmének javítása.

Az e rendszer által meghatározott intézkedéseket minden egyes régió adott helyzetére és fejlesztési célkitűzéseire tekintettel kell alkalmazni.

(2) Az (1) bekezdésben említett területeken a tagállamok éves kompenzációs támogatást nyújthatnak a mezőgazdasági tevékenységek vonatkozásában, amely támogatás az állandó jellegű természeti hátrányok függvényében kerül megállapításra.

18. cikk

(1) A tagállamok azon mezőgazdasági vállalkozók számára nyújthatnak kompenzációs támogatást, akik legalább 3 hektár mezőgazdasági hasznosítású területet (MHT) művelnek, és kötelezik magukat, hogy a 17. cikkben megfogalmazott céloknak megfelelő mezőgazdasági tevékenységet fognak folytatni az első kompenzációs támogatás kifizetésétől számított legalább öt évig. A vállalkozó e kötelezettség alól abban az esetben mentesíthető, ha mezőgazdasági tevékenységével felhagy, és ha az érintett területek művelésének folyamatossága biztosított; mentesül továbbá e kötelezettség alól *vis maior* esetén és különösen közérdekből történő kisajátítás vagy megszerzés esetén; ugyanez vonatkozik arra az esetre, ha a vállalkozó a nyugdíj- vagy a korengedményes nyugdíjrendszer alapján nyugellátásban részesül.

Ugyanakkor Mezzogiorno olasz régióban, beleértve a szigeteket is, Franciaország tengerentúli megyéinek régióiban, valamint a spanyol, görög és portugál régiókban a gazdálkodással érintett minimális mezőgazdasági hasznosítású terület két hektár.

(2) A tagállamok előírhatják a kompenzációs támogatás nyújtásának kiegészítő vagy korlátozó feltételeit, köztük a környezetvédelmi követelményekkel és a természeti környezet megőrzésével összeegyeztethető gyakorlatot előnyben részesítő feltételeket.

19. cikk

[…]

(3) A kompenzációs támogatással kapcsolatos költségek nem képezhetik tárgyát [az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia-]alap útján történő társfinanszírozásnak, ha a gazdálkodó a nyugdíj- vagy a korengedményes nyugdíjrendszer alapján nyugellátásban részesül.

A kiegészítő támogatás jelen címben meghatározott kereteket meghaladó vagy az ott előírt feltételektől eltekintő nyújtása tilos.

[…]" [nem hivatalos fordítás]

A nemzeti szabályozás

5 A kompenzációs támogatásra vonatkozó közösségi rendelkezéseket a Szicília tartományban alkalmazandó jogba a több alap által finanszírozott operatív program (POP 2) (*Szicília tartomány Hivatalos Lapja,* 1996. január 13., a továbbiakban: az operatív program) ültette át.

6 A nevezett támogatások kedvezményezettjeiként az operatív program azon mezőgazdasági vállalkozókat jelöli meg, akik legalább 2 ha mezőgazdasági hasznosítású területet művelnek, és kötelezik magukat, hogy a mezőgazdasági tevékenységet az első kérelem benyújtásától és a támogatás kifizetésétől számított legalább öt évig folytatják, és nem részesülnek a nyugdíj- vagy a korengedményes nyugdíjrendszer alapján nyugellátásban.

7 Az operatív program értelmében a fenti bekezdésben hivatkozott ötéves kötelezettségvállalás alól mentesülhetnek azok a vállalkozók, akik:

– azzal a feltétellel hagynak fel a mezőgazdasági tevékenységgel, hogy a vállalkozás tevékenységének folyamatossága biztosított;

– *vis maior* okán hagynak fel a mezőgazdasági tevékenységgel, különösen közcélból történő kisajátítás vagy megszerzés esetén;

– a kötelezettségvállalás tartama alatt nyugellátásban vagy korengedményes nyugdíjban részesülnek.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

8 D. Valvo, egykori banki alkalmazott, 44 évesen mondott fel munkahelyén, hogy mezőgazdasági vállalkozói tevékenységnek szentelje magát. Felmondásának időpontjától öregségi szociális ellátásban részesült, melyet korábbi munkáltatójának az alkalmazottak által befizetett járulékokból álló nyugdíjalapja folyósított.

9 D. Valvo kompenzációs támogatás iránti kérelmet nyújtott be az 1994 és 1998 közötti időszakra. Ezt odaítélték számára az 1994-es és 1995-ös év vonatkozásában, ám a támogatást megtagadták tőle a három ezt követő évre. 1999. június 4-i határozatával az Ispettorato Provinciale dell'Agricoltura di Enna ugyanis elutasította kompenzációs támogatás iránti kérelmét az 1996 és 1998 közötti időszakra, arra történő hivatkozással, hogy D. Valvo korengedményes nyugdíjban részesül.

10 D. Valvo keresetet nyújtott be e határozat megsemmisítése iránt a Tribunale amministrativo regionale per la Sicilia [Szicília tartományi közigazgatási bírósága] előtt, amely helyt adott e keresetnek. E bíróság úgy ítélte meg, hogy a D. Valvónak folyósított nyugellátás nem hasonlítható össze az öregségi vagy a korengedményes öregségi nyugellátással, és D. Valvo teljesít valamennyi feltételt ahhoz, hogy kompenzációs támogatásban részesülhessen. Az Ispettorato Provinciale dell'Agricoltura di Enna, az Assessorato all'agricoltura e foreste della regione Sicilia és a Regione Sicilia ezen elsőfokú ítélet ellen fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bíróság előtt.

11 Mivel kétségei merültek fel a 950/97 rendelet 17. és 18. cikkének értelmezésével kapcsolatban, a Consiglio di Giustizia Amministrativa per la Regione siciliana az eljárást felfüggesztette, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé:

„Kizárható-e a kompenzációs támogatás az olyan vállalkozó tekintetében, aki nyugellátásban, és különösen öregségi nyugellátásban részesül?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

Előzetes megjegyzés

12 Az alapügy tényállására az érintett időszak egy része tekintetében a 950/97 rendelet, másik része tekintetében a 2328/91 rendelet irányadó. Ugyanakkor, mivel e két rendelet vonatkozó rendelkezései lényegében azonosak, és mivel a kérdést előterjesztő bíróság, az olasz kormány, valamint az Európai Közösségek Bizottsága kizárólag a 950/97 rendeletre hivatkozik, az előterjesztett kérdésre elégséges ezen utóbbi rendelet rendelkezései alapján válaszolni.

A Bíróság elé terjesztett észrevételek

13 Az olasz kormány és a Bizottság egyaránt úgy véli, hogy a 950/97 rendelet biztosítja a tagállamok számára annak lehetőségét, hogy kompenzációs támogatást folyósítsanak az olyan gazdálkodó számára, aki egyébként nyugellátásban vagy egyéb szociális ellátásban részesül.

14 Mindazonáltal, az olasz kormány álláspontja szerint amennyiben az érintett tagállam úgy döntött, hogy nem nyújt kompenzációs támogatást, ha az érintett mezőgazdasági vállalkozó nyugellátásban vagy korengedményes nyugdíjban részesül, ezen támogatás kifizetése kizárt, ha a mezőgazdasági vállalkozó nyugellátásban, különösen öregségi nyugellátásban részesül. A Bizottság a maga részéről úgy véli, hogy az említett rendelettel nem ellentétes, hogy valamely tagállam kompenzációs támogatást nyújtson az olyan mezőgazdasági vállalkozó számára, aki, termelői tevékenységével párhuzamosan, nyugellátásban is részesül, beleértve az öregségi nyugdíjat.

A Bíróság válasza

15 A 950/97 rendelet 17. cikkének értelmében a tagállamok kompenzációs támogatás formájában támogatási rendszereket hozhatnak létre, amelyek célja a mezőgazdasági tevékenységek ösztönzése és e területek mezőgazdasági termelői jövedelmének javítása.

16 E rendelet 18. cikkének (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a tagállamok azon vállalkozók számára nyújthatják e kompenzációs támogatást, akik teljesítenek két feltételt, nevezetesen legalább egy meghatározott nagyságú mezőgazdasági hasznosítású területet művelnek, amely az olasz Mezzogiorno régióban, beleértve a szigeteket is, két hektár, továbbá kötelezik magukat, hogy ugyanezen rendelet 17. cikkében foglalt célkitűzéseknek megfelelő tevékenységet folytatnak legalább öt éven keresztül.

17 Magának a 17. és 18. cikknek a szövegéből és még inkább a „-hat" képző ismételt használatából következik, hogy a tagállamoknak lehetőségük van kompenzációs támogatás nyújtására azon mezőgazdasági vállalkozók számára, akik a fenti cikkekben foglalt feltételeket teljesítik. Egyébként a 950/97 rendelet 18. cikkének (2) bekezdése kifejezetten felhatalmazza a tagállamokat arra, hogy előírják e támogatás nyújtásának kiegészítő vagy korlátozó feltételeit. A közösségi jogalkotó tehát e téren mérlegelési lehetőséget biztosít a tagállamok számára (lásd a C-9/97. és C-118/97. sz., Jokela és Pitkäranta egyesített ügyekben 1998. október 22-én hozott ítélet [EBHT 1998., I-6267. o.] 36. és 37. pontját).

18 Ezentúl a 950/97 rendelet 18. cikke (1) bekezdésének első albekezdése és 19. cikke (3) bekezdésének első albekezdése különös rendelkezéseket tartalmaz arra az esetre, ha a mezőgazdasági vállalkozó nyugdíjban vagy korengedményes nyugdíjban részesül. A vállalkozó, amennyiben ilyen ellátásban részesül, mentesül azon kötelezettsége alól, hogy mezőgazdasági tevékenységét öt évig folytassa. Továbbá ilyen esetben a kompenzációs támogatás közösségi társfinanszírozása nem lehetséges.

19 A fenti rendelkezések nem a tagállamok azon lehetőségéről szólnak, hogy kiegészítő támogatást nyújthatnak, amennyiben a mezőgazdasági vállalkozó nyugellátásban vagy korengedményes nyugdíjban részesül, hanem kizárólag arról, hogy az, ha a vállalkozó nyugellátásban részesül, milyen következményekkel jár úgy e gazdálkodó, mint az Európai Közösség számára.

20 Következésképpen a tagállamoknak lehetőségük van eldönteni, hogy nyújtanak-e vagy sem kompenzációs támogatást olyan esetben, ha a mezőgazdasági vállalkozó a nyugdíj- vagy a korengedményes nyugdíjrendszer alapján ellátásban részesül. Ez a megállapítás vonatkozik arra az esetre is, ha e gazdálkodó egyéb olyan szociális ellátásban, például öregségi nyugdíjban részesül, amely a 950/97 rendelet értelmében nem a rendeletben foglalt különös szabályok tárgyát képezi, és mint ilyenre, az ezen rendelet 17. és 18. cikkében foglalt szabályok irányadóak. Következésképpen ha a mezőgazdasági vállalkozó más típusú ellátásban, például öregségi nyugdíjban részesül, a tagállamoknak továbbra is lehetőségük van meghatározni, hogy számára kompenzációs támogatást nyújtsanak-e vagy sem.

21 A Bíróság előtt bemutatott nemzeti szabályozásból az következik, hogy kompenzációs támogatás nem nyújtható, ha a mezőgazdasági vállalkozó nyugellátásban vagy korengedményes nyugdíjban részesül. Úgy tűnik azonban, ez a kizárás nem vonatkozik arra, az alapügy tárgyát képező esethez hasonló esetre, ha e vállalkozó öregségi nyugdíjban részesül.

22 Mindazonáltal nem a Bíróság feladata, hogy állást foglaljon a nemzeti rendelkezések tartalma tekintetében, mivel ez a kérdést előterjesztő bíróságra tartozik. Ez utóbbi feladata tehát annak vizsgálata, hogy a nemzeti jogalkotó, élve azon lehetőségével, hogy kompenzációs támogatást nyújtson az olyan gazdálkodók számára, akik a jelen ítélet 16. pontjában felidézett feltételeket teljesítik, valamint hogy előírja e támogatás folyósításának további feltételeit, e támogatás nyújtása alól kizárta-e a nyugellátásban vagy korengedményes nyugdíjban részesülő gazdálkodók mellett az öregségi nyugellátásban részesülő vállalkozókat is.

23 Az előzőekben kifejtett észrevételekre tekintettel az előterjesztett kérdésre azt kell válaszolni, hogy a 950/97 rendelet 17. és 18. cikke lehetőséget biztosít a tagállamok számára, hogy kompenzációs támogatást nyújtsanak az olyan mezőgazdasági vállalkozó számára, aki az e két cikkben felsorolt feltételeket teljesíti. Mindazonáltal e cikkekkel nem ellentétes, ha valamely tagállam e támogatás folyósítását kizárja olyan vállalkozó tekintetében, aki nyugellátásban, és különösen öregségi nyugellátásban részesül.

A költségekről

24 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hetedik tanács) a következőképpen határozott:

Az agrárstruktúrák hatékonyságának javításáról szóló, 1997. május 20-i 950/97/EK tanácsi rendelet 17. és 18. cikke lehetőséget biztosít a tagállamok számára, hogy kompenzációs támogatást nyújtsanak az olyan mezőgazdasági vállalkozó számára, aki az e két cikkben felsorolt feltételeket teljesíti. Mindazonáltal e cikkekkel nem ellentétes, ha valamely tagállam e támogatás folyósítását kizárja olyan vállalkozó tekintetében, aki nyugellátásban, és különösen öregségi nyugellátásban részesül.

Aláírások